

دوپامین

D amine

نظریه‌های شخصیت

نویسنده: نیلوفر پور ابراهیم

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

موضوع

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

اطلاعات رکورد کتابشناسی

پورا ابراهیم، نیلوفر، ۱۳۷۶ -

دوپامین Dopamin نظریه های شخصیت / نویسنده نیلوفر پورا ابراهیم.

تهران: انتشارات علمی سنا، ۱۴۰۱.

۱۵۶ ص.: جدول.

۹۷۸-۶۰۰-۴۸۸-۴۵۱-۸

فیفا

کتابنامه.

شخصیت -- راهنمای آموزشی (عالی)

Personality -- Study and teaching (Higher)

شخصیت -- آزمون ها و تمرین ها (عالی)

Personality -- Examinations, questions, etc. (Higher)

دوپامین

Dopamine

BF۶۹۸

۱۵۵/۲

۹۱۳۶۹۷۶

فیفا

مؤسسه علمی انتشاراتی سنا

دوپامین نظریه های شخصیت

نیلوفر پورا ابراهیم

۹۷۸-۶۰۰-۴۸۸-۴۵۱-۸

دوم - ۱۴۰۳

علیرضا زمانی

elmisana@gmail.com

sanabook.com

۱۰۰ نسخه

نام کتاب

مترجمان

شابک

نوبت چاپ

گرافیک

پست الکترونیک

فروش اینترنتی

تیراژ

برای مشاهده قیمت اسکن کنید.

«شما می توانید کتاب های مؤسسه علمی انتشاراتی را به صورت حضوری

از کتابفروشی های سراسر کشور و یا از نمایندگی های مؤسسه سنا واقع در کلیه

استان ها تهیه نمایید.»

آدرس نمایندگی ها در سایت sanapezeshki.com و یا انتهای کتاب درج

شده است.

مقدمه‌ی ناشر

بعد از چاپ سری کتب موفق {نود پلاس} و {نمودارنامه} که کتاب‌هایی خلاصه برای شاغلین یا افرادی که زمان زیادی برای مطالعه نداشتند. هنوز جای خالی یک کتاب کامل ولی خلاصه برای دانشجویان و داوطلبینی که فرصت کافی برای مطالعه نداشتند حس می‌شد. خوشبختانه نویسنده محترم کتاب دوپامین نظریه‌های شخصیت با توانمندی تمام کتاب حاضر را با زبان خودمانی و محاوره‌ای نگارش نموده‌اند که ویژگی خاصی به این کتاب داده است.

اگر از کتاب دوپامین نظریه‌های شخصیت برای آمادگی در آزمون ارشد و دکتری یا آزمون استخدامی استفاده می‌کنید، حتماً می‌بایست پس از مطالعه هر فصل تست بزنید. اگر تست نمی‌زنید و یا به این کار عادت ندارید، مطمئن باشید در مدیریت آزمون در روز کنکور دچار مشکلاتی خواهید شد. بنابراین در طول مطالعه از کتاب‌هایی برای تست زدن استفاده کنید که به‌صورت فصل‌به‌فصل طبقه‌بندی شده باشند تا پس از مطالعه هر فصل بتوانید تست‌های همان فصل را پاسخ دهید. در نشر موسسه سنا کتاب {گنجینه جامع} که شامل سؤالات طبقه‌بندی شده کنکور و سایر آزمون‌هاست و همچنین کتاب‌های تست با نام {تاس} که شامل تست‌های تألیفی اساتید سنا برای هر درس است در کنار این کتاب، مطمئناً قبولی شما را تضمین خواهند کرد.

در پایان از کلیه اساتید، دانشجویان و سایر خوانندگان محترم خواهشمندیم هرگونه اشکال علمی و املایی مرتبط با این کتاب را از طریق پست الکترونیک sanabook.comment@gmail.com اطلاع‌رسانی نمایید تا در ویرایش‌های بعدی این کتاب برطرف گردند. مسلماً این اثر حاصل تلاش زنجیره‌ای از افراد است که برای تولید آن از نگارش گرفته تا تایپ، صفحه‌آرایی، طراحی، لیتوگرافی و چاپ زحمات زیادی کشیده‌اند و از فروش هر نسخه از کتاب، افراد زیادی کسب روزی می‌کنند. لذا از خوانندگان به خاطر اینکه از حقوق این افراد با کپی نکردن این کتاب چه به‌صورت فایل و یا کپی کاغذی حمایت می‌کنند متشکریم.

مدیریت مؤسسه علمی انتشاراتی سنا
دکتر منیره ملکی - دکتر هادی طغیانی

مقدمه‌ی مؤلف

کتاب پیش‌روتون، خلاصه‌ای از نظریات شخصیت منابع کنکور روانشناسی وزارت بهداشت است؛ یعنی خوندن این بزرگوار، باعث تسلط شما روی تمامی مباحث کنکوری خواهد شد. پس مطلقاً نگرانِ رفرنس اصلی نخوندن نباشین! اگر هم رفرنس‌ها رو از قبل خوندين برای مرور، جمع‌بندی و تلفیق مطالب این کتاب بهترین گزینه ممکن میتونه باشه برات، شک نکن رفیق.

درس نظریات شخصیت و روان درمانی در کنکور ارشد وزارت بهداشت، ۲۰ تا سؤال داره و از حیث ضریب بعد از زبان و بالینی، با ضریب ۲ از مهم‌ترین دروس تأثیرگذار محسوب میشه پس اگر خوب از پس این درس بریبای یه جورایی قبولیت تضمینه! از اون گذشته، نسبت به بقیه درس‌های دارای ضریب بالا و سرنوشت‌ساز، این درس از نظر درک مطالب و کسب درصد خوب، درس راحت‌تری محسوب میشه پس میتونه یکی از مهم‌ترین سرمایه‌گذاری‌های شما برای قبولی در کنکور باشه.

دوپامین پیش‌روتون، در ابتدای هر فصل مهم‌ترین مباحث هر فصل رو بر اساس سهم‌شون در کنکورهای سال‌های قبل مطرح کرده، در ادامه به توضیحات مطالب هر فصل پرداخته و هر جا لازم بوده تست‌های آموزشی مرتبط با پاسخ تشریحی و آموزش فنون کنکوری لازم جهت پاسخ‌گویی به سؤالات درس شخصیت آورده شده، تست‌ها جنبه آموزشی دارن پس اگر در دور اول مطالعه هستی از این تست‌ها برای ارزیابی خودت استفاده نکن به چشم این که قراره از این فصل چجوری سؤال بیاد و نکات مدنظر طراح چی میتونه باشه نگاهشون کن، دور بعدی وقت هست که برای ارزیابی و سنجش درک مطالب اون فصل ازشون استفاده کنی. ممکنه در بعضی از فصل‌ها عنوان "مکالمه گروهی از علما" رو ببینی، اینجا تفاوت و شباهت نظریات مختلف از زبون خودِ نظریه‌پرداز آورده شده پس با دقت بخونشون چون مهم اند. هرجایی شباهت یا افتراقی بین نظریات وجود داشته، عنوان شده پس لازم نیست برای درک مطالب عمیق و تلفیق نظریات به خودتون فشار بیارین هر چی مهم و کنکوری بوده آورده شده، خداییش از یه کتاب دیگه می‌خوایین؟!!!

راستی، ممکنه لحن عامیانه کتاب این نگرانی رو برای بعضی از شماها ایجاد کنه که به نکات و اصلاحات علمی کتاب مرجع اصلی مسلط نشین، باید خدمتتون عرض کنم که لحن عامیانه اول از همه برای این که ما رو هم از خودتون بدونین در ثانی موقع مطالعه به کوچولو آدرنالین تون بره بالا و این خودش فرایند تثبیت حافظه رو تعدیل و تسریع کنه و از همه مهم تر این که مطالب خیلی دقیقی و صحیح در توضیح داده بشه، مثل توضیح مفصل و ساده مطالب سختی که تو کتاب بارها خونددیم ولی آخرشم متوجه نشددیم اصلاً چی میگه؟ کاربردش چیه؟ از کجاش سؤال میاد؟ و خلاصه این که آمدنش بهر چه بود و این اطمینان رو هم میتونید داشته باشین که همه اصلاحات علمی و کتابی که برای کنکور لازم با همون عناوین مطرح شده در کتاب مرجع، آورده شده پس نگران تسلط به اصلاحات کنکوری کتاب مرجع نباشین همه اش اینجا هست.

و اما روش استفاده از این کتاب:

اگر دور اول مطالعه هستی، و زمان خیلی زیادی تا کنکور نداری؛ اول هر فصل عناوین مهم ترین سرفصل های اون نظریه خاص مطرح شده؛ پس به اون ها بیشتر دقت کن و تمرکز اصلیت اون سرفصل ها و تست ها کتاب باشه.

اگر دور اول مطالعه هستی وقت خوبی تا کنکور داری، ایول؛ تمام فصل رو بررسی کن و برای دور بعدی و مرور تمرکز بیشترت رو بذار روی مهم ترین نکات هر فصل که عناوین شون اول هر فصل مطرح شده.

اگر هم دور دوم یا چندم هستی، جدای از این که چقدر زمان تا کنکور داری، تمرکزت روی مهم ترین نکات هر فصل، موارد تلفیقی نظریات و تست ها باشه.

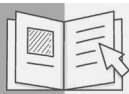
آقا میخوام بگم که تو هر شرایط و زمان بندی هستی این کتاب میتونه برات مفید باشه.

نکته خیلی مهم: همون طور که از اسم کتاب برمیاد، دوپامین پیش روی شما سبب افزایش حس لذت حین مطالعه، آرامش، کاهش استرس، بهبود عملکرد حافظه و شادی شما خواهد شد و دارای خطر وابستگی به این سری از دوپامین ها می باشد!!! نکته خیلی مهم ترررر: از اون جایی که درس شخصیت در دکتری مجموعه روانشناسی وزارت علوم و دکتری روانشناسی وزارت بهداشت هم منبع سؤال است، پس این کتاب برای خانم/آقای دکترهای آینده هم می تونه مفید باشه.

از مسیرتون لذت ببرین، خوش بگذره!

نیلوفر پورابراهیم

فهرست

۷	شخصیت و نظریات
۱۰	نظریه شخصیت فروید
۲۷	نظریه شخصیت آدلر (روانشناسی فردنگر)
۴۰	نظریه شخصیت یونگ (روانشناسی تحلیلی)
۵۲	نظریه شخصیت هورنای
۵۷	نظریه شخصیت اریکسون (پسا فرویدی)
۶۳	نظریه شخصیت آلپورت
۷۳	نظریه شخصیت کتل و آیزنک (نظریه‌های صفت و عاملی)
۸۲	نظریه شخصیت مزلو
۹۵	نظریه شخصیت راجرز
۱۰۶	نظریه شخصیت کلی
۱۱۲	نظریه تحلیل رفتاری (تقویت) اسکینر
۱۲۵	نظریه شخصیت بندورا (نظریه اجتماعی - شناختی)
۱۳۸	نظریه شخصیت اریک فروم
۱۴۸	نظریه شخصیت هنری موری

دوپامين

Dopamine

شخصیت و نظریات

تو این فصل به این‌ها بینش دفت کن

◀ معیارهای سنجش نظریه

◀ مولفه‌های تعریف نظریه

شخصیت: الگوهای معینی از رفتار و شیوه‌های تفکر هست که نحوه سازگاری شخص با محیط رو معین می‌کنن. روان‌شناس‌ها در رابطه با معنی شخصیت، ماهیت و تعریف دقیقی از شخصیت با هم توافق ندارند یعنی هرکدام از نظریه‌پردازهایی که در این کتاب می‌خوانید از یک جنبه به شخصیت پرداخته‌اند و ممکن است با هم اختلاف نظر نیز داشته باشند. تعداد خیلی کمی از نظریه‌پردازها شخصیت را به‌طور رسمی تعریف کرده‌اند اما همه‌ی آن‌ها نظر خاصی در مورد شخصیت داشته‌اند. جالبه‌ها فکر کن یک نظریه‌پرداز گفته من نظر خاصی در مورد شخصیت دارم بعد بهش گفتن خب شخصیت رو تعریف کن، اونم خیلی شیک و مجلسی گفته متأسفم، تعریفی برای شخصیت نمی‌گم!

نظریه چیست؟

نظریه علمی مجموعه‌ای از فرض‌های مرتبط است که به دانشمندان امکان می‌دهد برای تدوین فرضیه‌های آزمون‌پذیر از استدلال استنتاج منطقی استفاده کنند. و اما نکات این تعریف از نظریه:

- ◀ نظریه مجموعه‌ای از فرض‌ها است پس یک فرض به‌تنهایی نمی‌تواند نظریه تشکیل دهد.
- ◀ نظریه مجموعه از فرض‌های مرتبط، فرض‌های جداگانه و مجزا نه فرضیه تولید می‌کنند و نه اصلاً همسانی درونی دارند.
- ◀ نظریه مجموعه‌ای از مرتبط از فرض‌ها است، یعنی عناصر آن فرض هستند و هنوز ثابت نشده‌اند. در واقع اصلاً فرضیه عناصر تشکیل‌دهنده نظریه نیست بلکه پیامد و حاصل نظریه است.
- ◀ نظریه باید آزمون‌پذیر باشد اگر نشود فرضیه‌ای را آزمون بی‌ارزش است. حالا لزومی هم ندارد حتماً بلافاصله آزمایش کنیم اما کلاً باید بشه که آزمایشش کنیم.

حقیقت درسته یا واقعیت مسئله این است؟!

بذار خیالتون رو راحت کنم شما به‌عنوان شخصیت‌های علمی باید بدونید که "واقعیت" و "حقیقت" اصلاً جایگاهی در متون و واژه‌های علمی ندارن و همه این چیزا نسبی هستند تا زمانی که دانشمند بعدی بیاد و آن رو تعدیل یا اصلاح کنه.

نظریه شخصیت هورنای

تو این فصل به این هابینتنش دفت کن

تفاوت نظریه با فروید

نیاز و گرایش‌های روان‌رنجور

تعارض‌های درون روانی

۱. یکی از انتقادات جدی کارن هورنای از فروید به چه موضوعی متمرکز است؟ (۹۶-۹۵) وزارت بهداشت

الف) تأثیرات فرهنگ بر شخصیت

ب) مکانیسم‌های دفاعی

ج) تأثیرات کهن الگوها

د) رابطه والد-کودک

پاسخ: گزینه "الف" درسته.

اسم نظریه هورنای، روانکاوی اجتماعی، یعنی هورنای هم مثل فروید یک روانکاوه و قسمت دوم اسم نظریه اش میگه که از قضا برعکس فروید که روانکاوه رادیکاله (به حرف هیچکی گوش نمیده) از نظر هورنای اجتماع و جامعه و روابط و فرهنگ هم روی شخصیت ادما موثره. پس تو پاسخ دهی به سوالات مرتبط به هورنای نباید گزینه‌هایی که مفاهیم اصلی روانکاوی رو مطرح می‌کنن حذف کنیم، چرا؟! چون مکانیسم دفاعی، رابطه ایزه ای، تأثیرات ایام کودکی، هشیار و ناهشیار از اصول مهم روانکاوی و هرکس به اون‌ها باور نداره یا به شکل کامل ردشون می‌کنه از ما (اینجا منظور از ما فروید و پیروانه) نیست! و اشاره هم کردیم که هورنای یک روانکاوه اما تو برخی زمان‌بندی‌ها مثل زمان‌بندی عقده ادیپ و برخی مفاهیم مثل وجدان دیررس زنان و رسش تناسلی اونا به مردان و تأثیرات برخی عوامل بر شخصیت به فروید انتقاد داره، هورنای میگه:

عقده ادیپ اون‌قدرها هم که فروید میگه تحت تأثیر عوامل زیست‌شناسی نیست و درش عوامل محیطی خیلی مهم‌تر و تازه تو همه ادماهم وجود نداره! اینجا هورنای داره مسئله همگانی بودن ادیپ رو که فروید می‌گفت زیرسوال میبره و معتقده این عقده ادیپ جلوه‌ای از نیاز روان‌رنجور به محبت نه نیاز و میل جنسی.

هورنای مفهوم رشک آلت تناسلی رو هم رد می‌کنه و میگه چرا زن‌ها رشک تناسلی داشته باشن اصلاً ولی مردها رشک رحم نداشته باشن؟

هورنای کنار همه مخالفتاش با فروید، با آدلر تو مفهوم نرینه‌نمایی موافق بود که انگار یک میل به داشتن امتیازهای مردونه است که بازهم اینجا اجتماع و فرهنگ تأثیر خودشو نشون میده!! و این دیدگاه بگی نگي شبیه دیدگاه اریکسون هم هست.

➤ هورنای که بنیان‌گذار نظریه روانکاوی اجتماعی، می‌گه ادما فقط تحت تأثیر غریزه نیستن اقای زیگموند! بلکه دواصل حاکم بر انسان ایمنی و خشنودیه.

➤ هورنای ادامه میده که شخصیت می‌تونه تحت تأثیر فرهنگ هم باشه و فرهنگ مدرن هم داره رقابت رو تشدید می‌کنه و این رقابت باعث خصوصیت بنیادین و احساس انزوا می‌شه! راستی حواسمونم باشه که مفهوم خصوصیت بنیادین مفهومیست که هورنای مطرحش کرده که البته این خصوصیت بنیادین می‌تونه بعداً به اضطراب بنیادین هم منجر بشه که یعنی احساس منزوی و درمانده بودن در دنیایی که بالقوه متخاصم پنداشته می‌شود. بیچاره انسان عصر مدرن چه حس‌هایی رو که تجربه نمی‌کنه!!! البته این اضطراب به‌خودی‌خود روان‌رنجور نیست (هورنای می‌گه، ویژگی اصلی تمام سابق‌های روان‌رنجور بی‌اختیاریه و تا وقتی این اضطراب و شرایط باعث بی‌اختیاری آدم نشده، اوکیه!) و همه داریمش و تو تمام روابطمونم رخنه می‌کنه؛ اما هورنای می‌گه ۴ روش هم برای کنار اومدن باهاش داریم: محبت، سلطه‌پذیری، قدرت‌کناره‌گیری.

➤ گفتیم که هورنای روانکاو و به اصول اصلی روانکاوی معتقدده اما! برعکس فروید می‌گه و تجربیات کودکی فقط مسئول شخصیت ما نیستن یعنی مهم‌اندا! اما همه ماجرا نیستن چیزای دیگه هم مهمن که هورنای از این عوامل مهم به فرهنگ و اجتماع خیلی اشاره می‌کنه.

۲. براساس نظریه هورنای، کدامیک از موارد زیر، در شمار گرایش‌های "روان‌رنجور به سوی مردم" قرار ندارد؟ (۹۳-۹۲) وزارت بهداشت

الف. شخصیت مطیع

ب. محبت و تأئید

ج. احساس درماندگی

د. بهره‌کشی

پاسخ: گزینه "د" درسته.

خانم هورنای دوتا مفهوم مهم رو مطرح می‌کنه:

➤ ۱. نیاز روان‌رنجور

➤ ۳. کناره‌گیری و قدرت

➤ ۲. گرایش روان‌رنجور

➤ ۴. محبت، سلطه‌پذیری

نیازهای روان‌رنجور برای رفع اضطراب بنیادی به کمک ما میان و از اون‌ها ۴ مورد بالا، برای رفع اضطراب اختصاصی‌تراند. هورنای ۱۰ تا نیاز روان‌رنجور رو مطرح می‌کنه که هرکس می‌تونه از یکی تا چندتاشو داشته باشه. ولی هرچقدر فرد روان‌رنجورتر باشه بیشتر به یدونه از این نیازها می‌چسبه.

➤ ۱. نیاز روان‌رنجور به محبت و تأئید

➤ ۲. نیاز روان‌رنجور به همسری قدرتمند (این از نیاز به محبت میاد)

➤ ۳. نیاز روان‌رنجور به محدود کردن زندگی در مرزهای تنگ

➤ ۴. نیاز روان‌رنجور به قدرت

👉 تو بررسی تاریخچه اجتماعی اریکسون، گاندی رو بررسی می کنه.

👉 مقیاس LGS، مقیاس اندازه گیری زاینده گی بر اساس نظریه اریکسون هستش.

👉 اریکسون از صفت وانگیزه اصلاً حرفی نزد.

انتقاد از نظریه اریکسون:

متوسط رو به بالا	تولید پژوهش
متوسط	ابطال پذیری
بالا	سازمان دادن دانش
بالا	عمل بودن
متوسط	همسانی درونی
متوسط	ایجاز

۷. امیخته هویت فرد با هویت فرد دیگر بدون نگرانی در مورد از دست دادن آن در دیدگاه اریکسون چه نامیده میشود؟ (۸۸-۸۷) وزارت

بهداشت

الف) همانندسازی

ب) فردیت

ج) صمیمیت

د) انسجام

🎯 پاسخ: گزینه "ج" درسته.

صورت سؤال تعریف صمیمیت از دیدگاه اریکسونه اون رو به عنوان به تعریف یاد بگیرین و بدانین و آگاه باشین که مفاهیمی مثل "همانندسازی" و "فردیت" تو سوالات مربوط به دیدگاه اریکسون مطرح نیستن؛ و انسجام به معنی احساس کامل بودن، ربطی به درگیری با هویت دیگری نداره و در واقع حس درونی نسبت به هویت خودمونه.

کنک: کلاً تو سوالات کنکور، هر جا درباره اعتقادات مذهبی، چیزی دیدی یا سوالی شد اولین کسی که ذهنتون باید بره سمتش، الپورته.

چگونگی کاهش دادن تعصب

به نظر الپورت مهم‌ترین چیز برای کاهش تعصب، ارتباطه. درواقع ارتباط درون گروهی، تعصب رو کم می‌کنه مخصوصاً اگر ۴ تا شرط ارتباط مطلوب که الپورت میگه هم داشته باشه:

- ۱- مقام برابر بین گروه‌ها
- ۲- اهداف یکسان و مشابه
- ۳- همکاری بین گروه‌ها
- ۴- حمایت صاحبان قدرت، قانون یا سنت.

انتقاد از نظریه الپورت:

رویکرد الپورت التقاطی هستش و آدم‌ها رو هشیار، آینده‌نگر و تنش خواه در نظر می‌گیره. کلاً بزرگوار دید مثبت داره به آدمی، مثل کیا؟! آفرین، مثل انسان گراها.

متوسط	به بار آوردن پژوهش
پایین	ابطال‌پذیری
متوسط	ساختاری برای مشاهده
متوسط رو به پایین	راهنمای عملی
بالا	همسانی درونی
بالا	ایجاز

۹. تمام نقطه نظرهای زیر اجزای اساس مکتب روانشناسی الپورت را تشکیل می‌دهند، به جز: (۸۰-۷۹) وزارت بهداشت

الف. در هر انسانی یک قوه ذاتی برای رشد و عملکرد مستقل وجود دارد.

ب. احساس خود بودن، تنها تصمیم واقعی فرد برای هستی است.

ج. پختگی و کمال (maturity) با احساس خود بودن (self) و توانایی برقراری ارتباط با دیگران مشخص می‌شود.

د. ناخود آگاه جمعی (collective unconscious).

 پاسخ: گزینه "د" درسته

ناخود آگاه جمعی، کار یونگه.

نظریه شخصیت کتل و آیزنک

(نظریه‌های صفت و عاملی)

تو این فصل به این‌ها بینش دفت کن

ابعاد شخصیت

برون‌گرایی و درون‌گرایی از دید ایزنک

روش‌های بررسی صفات

ابعاد شخصیتی

تا حالا به این فکر کردین که علت تفاوت‌هایی که با هم داریم چیه؟! علت تفاوت‌های ما با هم و اون چیزی که رو منحصربه‌فردمون می‌کنه، صفات هستن که رفتار ما تو زمان و موقعیت مختلف رو شکل میدن.

در حال حاضر اغلب نظریه‌پردازهایی که صفت رو بررسی می‌کنن معتقدن ما ۵ صفت شخصیتی غالب داریم، می‌پرسین از چه روشی به این عدد رسیدن؟!

آفرین سؤال خوبی بود! از روش تحلیل عاملی.

این روش با مشاهده شروع می‌شه نگران نباشین! برای درک نظریه صفات بر اساس تحلیل عاملی آگاهی خیلی زیاد و جامع و پیچیده از عملیات ریاضی لازم نیست. بعد از مشاهده، داده‌ها کمی سازی میشن، بعد همبستگی متغیرهای بررسی شده، حساب می‌شه (حتماً میدونید که ضریب همبستگی می‌تونه منفی، صفر و مثبت باشه) و نتایج رو وارد جدول همبستگی متقابل یا همون ماتریس می‌کنن، از اون جایی که متغیرهای وارد شده به ماتریس خیلی زیادن برای کم کردن تعداد متغیرها و رسیدن به متغیرهای اساسی که نماینده بقیه متغیرها هستن از تحلیل اماری استفاده می‌شه، این متغیرهای اساسی تو نظریه صفت، همون صفات هستن که قراره بررسی بشن. توی این مرحله تعداد عوامل به دست اومده از عوامل مشاهده شده کم تر می‌شه. حالا باید تعیین بکنیم هر عامل به دست اومده تاثیرگذاریش چقدره؟! همبستگی نمرات با عوامل، وزن عاملی نامیده می‌شه که شاخص خلوص عوامل هستش.

صفاتی که از اینجا به دست اومدن می‌تونن تک قطبی یا دوقطبی باشن. صفات تک قطبی از صفر شروع میشن تا مقادیر خیلی زیاد و صفات دوقطبی از منفی شروع میشن تا مثبت و صفر نقطه میانی شون هستش نه کمترین مقدار ممکن آن‌ها (شبیه نمودار نرمال).

عوامل شخصیتی مطرح شده از سوی ایزنک، دوقطبی هستن.

با دو روش قائم و مایل می‌تونیم، همبستگی صفات روی صفحه مختصات نشون بدیم.

انگیزه‌های طبقات پایین‌تر در جوان‌ترها و انگیزه‌های سطح بالاتر در مسن‌ترها قوی‌تره.

تا اینجا کار درباره نیازهای ارادی صحبت کردیم، اما مزلو ۳ طبقه نیاز دیگه رو هم مطرح می‌کنه:

نیازهای هنرشناختی

این نیاز برعکس ۵ طبقه نیازهای بالا، همگانی نیست. این افراد عاشق محیط زیبا و مرتب هستن. اگر افراد از ارضای این نیاز محروم بشن دچار آسیب روانشناختی خواهند شد، یعنی اگر چه همگانی نیست اما برای اونایی که این نیاز رو دارن اگر ارضا نشن مثل نیازهای محرومیت از نیازهای ارادی باعث مریضی می‌شه.

نیازهای شناختی

نیازهای شناختی یعنی میل به حل معما، درک و کنجکاوی درباره امور. وقتی از ابزار و ارضای نیازهای شناختی جلوگیری بشه همه چیز نیازها تو سلسله مراتبی که مزلو مطرح کرده بهم میریزن چون برای ارضای نیازهای ارادی، آگاهی لازمه. اگر این نیاز ارضا نشه باعث آسیب روانشناختی مثل شک گرایی، بدبینی و سرخوردگی می‌شه.

نیازهای روان رنجور

این نیازهای چه ارضا بشن چه نشن باعث آسیب روانشناختی میشن؛ یعنی کلاً بود و نبودشون دردسره! این نیازها معمولاً واکنشی هستن یعنی واکنش و جبرانی برای نیازهای اساسی ارضا نشده‌اند.

۳. تفاوت نیازهای سطح بالا و سطح پایین از نظر مزلو چیست؟ (۹۴-۹۳) وزارت بهداشت

الف. به درجه و نوع آن‌ها مربوط نمی‌شود.

ب. ارضای نیازهای سطح بالا برای کسانی که نیازهای سطح پایین خود را ارضا کرده‌اند از نظر ذهنی مطلوب‌تر است.

ج. نیازهای سطح بالا در مقایسه با نیازهای سطح پایین مرتبط با غریزه نیستن.

د. ارضای نیازهای سطح پایین مقداری لذت تولید می‌کند اما نیازهای سطح بالا خشنودی بیشتری به بار می‌آورند.

پاسخ: گزینه "د" درسته

سلسله مراتب ۵ گانه نیازهایی که مزلو مطرح می‌کنه، تماماً اساس غریزه‌ای دارن. شما آدمی رو میشناسین که گرسنه نشه یا نیاز به احترام نداشته باشه؟! حتماً که جوابتون منفیه، این یعنی تمام نیازهای ما تو سلسله مراتب مطرح شده از جانب مزلو، پایه زیستی و غریزی دارن یا به عبارت دیگه‌ای مزلو معتقد به نیاز به محبت هم مثل نیاز به غذا زیستی هستش؛ اما درجه این نیازها با هم متفاوتنه نه نوعشون (نوع همه شون زیستی و غریزه).

می‌دونید که تا نیازهای سطح پایین‌تر ارضا نشده باشه، آدمی توسط نیازهای سطح بالاتر برانگیخته نمی‌شه؛ اما زمانی که نیازهای سطح پایین‌تر ارضا شدن و کار به نیازهای بالاتر رسید؛ ارضای اون‌ها از ارضای نیازهای سطح پایین‌تر رضایت بخشی بیشتری داره اما این اصلاً به این معنی نیست که ارضای نیازهای سطح پایین سبب رضایت و خشنودی نمی‌شه، به این معنی که رضایت حاصل از ارضای نیازهای سطح بالاتر بیشتره. منطقیه هست! شما خودت رتبه ۱ کنکور بشی بیشتر کیف می‌کنی یا اگه برای ناهار امروز پیتزا بخوری؟! (البته نظر شما دوست عزیز هرچی باشه محترمه!!!).

۴. از دیدگاه نظریه کل نگر-پویشی، کدام عبارت درباره نیازهای محبت و تعلق پذیری درست است؟ (۹۲-۹۳) وزارت بهداشت

الف) کودکان در تلاش برای ارضای این نیاز صریح و مستقیم نیستن.

ب) رفتار بی تفاوت نسبت به دیگران نوعی ارضای این نیاز است.

ج) فقط زمانی خیلی نیرومند است که کاملاً ارضا شود.

د) درخواست مکرر محبت باعث ارضای آن توسط دیگران می شود.

پاسخ: گزینه "ب" درست

گفتیم که کودکان در ابراز نیاز به محبت صریح و مستقیم عمل می کنند برعکس بزرگسالان ها تحریف شده و غیرمستقیم عمل می کنند؛ یعنی تو برخورد با کودکان که نیاز به محبتشون مشهود و معلومه درباره بزرگسالان این جوری نیست و نیاز به محبتشون خیلی مشخص نیست اونقدری که گاهی نمی توانیم تشخیص بدیم رفتارشون نشون از طرده یا محبت کردن، تو این تعریف مزلو معتقده حتی رفتارهایی که تو ظاهر نشون از بی تفاوتی دارن خودشون نوعی رفتار برای رفع نیاز به محبت! اینم اشاره کردیم که وقتی نیاز به محبت خیلیییی ارضا بشه آدم دیگه برای کسب محبت تو هر شرایطی یا طرد شدن و مورد محبت واقع نشدن خیلییی برانگیخته نمی شه، اگر هم هیچی محبت دریافت نکرده باشه که دیگه کلاً محبت کردن و محبت دیدن براش اهمیتی نداره، ولی یه حد وسطی هم وجود داره که فرد نه خیلی محبت دیده نه خیلی طرد شده تو این حالت که به شکل جزیی و کم نیاز به محبت فرد ارضا شده، شخص برای نیاز به محبت خیلی برانگیخته می شه. (گزینه "ج" درستش اینکه که: نیاز به محبت زمانی خیلی نیرومند است که به مقدار کم و جزیی ارضا شده باشد.)

درخواست مکرر برای رفع نیاز به محبت باعث می شه که فرد دیگران رو بدبین و غیردوستانه در نظر بگیره و این اصلاً مطلوب نیست! پس درخواست مکرر برای محبت باعث ارضای نیاز نمی شه باعث حس و دید منفی نسبت به دیگران می شه. تو طبقه بندی سطح سوالات کنکور این سؤال جز طبقه سوالات سخت قرار می گیره، نظر شما چیه؟!

۵. کدام یک از موارد زیر از ملاک های خودشکوفایی در نظریه مزلو نمی باشد؟ (۸۹-۹۰) وزارت بهداشت

الف) رهایی از آسیب روانی

ب) پشت سر گذاشتن سلسله مراتب نیازها

ج) تمرکز بر مشکلات

د) برخورداری از ارزش های هستی

پاسخ: گزینه "ج" درست

توضیحات قسمت طبقه پنجم نیازها، خودشکوفایی، در یک دوره دیگه بخون. آفرین!

رفتار برانگیخته نشده!

گفتیم مزلو به انگیزشی بودن رفتارها باور داره، اما همه هه علل تعیین کننده به رفتاری انگیزه نیست بعضی رفتارها توسط نیازها ایجاد نمیشن. درواقع انگیزه ها برای ارضای بعضی از نیازها کاربرد دارن نه همه شون!

۵. وقتی مادری که نمی خواسته است بچه دار شود، احساس گناه می کند و دلوپسی زیادی برای فرزندش دارد، از نظر راجرز این تجربه در کدام

سطح آگاهی قرار می گیرد؟ (۹۹-۹۸) وزارت بهداشت

الف. نمادی شده

ب. تحریف شده

ج. انکار شده

د. دگرگون شده

پاسخ: گزینه "ج" درست است

۶. راجرز اعتقاد داشت که تجارب و احساسانی که با خودپنداره ما هماهنگ نباشد ممکن است از ورود به هشیاری ما جلوگیری شود، این پدیده در دیدگاه فروید چه نام دارد؟ (۹۹-۹۸) وزارت بهداشت

الف. واپس زنی

ب. انکار

ج. واکنش وارونه

د. واپس روی

پاسخ: گزینه "الف" درست است

سطوح آگاهی، نمادی کردن، هشیاری:

آگاهی از دیدگاه راجرز عبارت است از بازنمایی نمادین بخش هایی از تجربه هامون. (بازنمایی ها لزوماً نباید کلامی باشد).

مثال	توضیحات	سطح آگاهی
وقتی که دارین درس می خونین و از بیرون صدای بنایی همسایه، تلویزیون، جاروبرقی، زنگ آیفون در ... میاد و شما به همه این محرک ها دقت نمی کنین. مامانی که نمی خواسته بچه دار بشه احساس گناه می کنه و دلوپسی زیادی برای بچه اش داره، این مامان احساس خشمش رو نادیده می گرفته.	درک تجربه ها به صورت زیر آستانه ای، باعث نادیده گرفتن و انکار اون ها می شه.	انکار (نادیده گرفتن)
وقتی که شما رتبه ۱ کنکور وزارت بهداشت بشین و همه بابت هوش و تلاشتون برای کسب این رتبه بهتون تبریک بگن. این تبریک ها با خودپنداره شما هماهنگه و تهدیدی هم نداره پس دقیقه نمادی می شه.	تجربیهایی که با خودپنداره هماهنگ هستن و تهدیدآمیز نیستن، به راحتی وارد سیستم خود شده و به شکل دقیق نمادی میشن.	نمادی شده دقیق
وقتی که شما رتبه ۵۰۰۰ کنکور وزارت بهداشت رو کسب کردین و همه بخاطر رتبه تون بهتون تبریک میگن!! بین تجربه و چیزی که می شنوین هماهنگی نیست!	تجربیهایی که با خودپنداره هماهنگ نیستن به شکل تحریف شده ادراک میشن. نکته! فقط تجربیات منفی و تحقیرآمیز به شکل تحریف شده وارد گاهی نمیشن. گاهی بازخوردهای مثبت هم تحریف آمیز ادراک میشن، چون یا به فرد تحسین کننده اعتماد نیست یا فرد خودشو لایق این تشویق ها نمیدونه. (مثل وقتی که شما رو برای رتبه ۱۰ کنکور تشویق کنن ولی شما فکر کنین چون تک رقیمی نشدین لایق تشویق نیستین)	تحریف شده

عقده‌هایی که موری مطرح می‌کند:

عقدۀ تنگنایی	زندگی ایمن در درون رحم
عقدۀ دهانی	لذت جسمانی مکیدن مواد غذایی درحالی که فرد در آغوش قرار دارد
عقدۀ مقعدی	لذت حاصل از عمل دفع
عقدۀ میزراهی	لذتی که همراه ادرار کردن است
عقدۀ تناسلی یا اختگی	لذت تناسلی

◀ عقدۀ تنگنایی

سه شکل عقدۀ تنگنایی:

۱. در حالت اساسی عقدۀ تنگنایی ساده ممکنه به صورت تمایل به بودن در یک جای کوچک، گرم و تاریک که ایمن و دور افتاده است، یا ماندن زیر پتو یا لحاف هنگام صبح، داشتن یک پناهگاه عایق صوت یا لذت بردن از داشتن یا بودن در یک وسیله نقلیه جلوه کند. این افراد گرایش به وابستگی شدید به دیگران، منفعل بودن و جهت‌گیری به سوی رفتارهای ایمن و تمرین شده گذشته رو دارن.

۲. این عقدۀ می‌تونه باعث احساس عدم امنیت و درماندگی بشه که باعث ترس شخصی از مکان‌های باز، سقوط، غرق شدن، آتش سوزی، زلزله یا هر موقعیت تازه بشه. موری این حالت رو عقدۀ عدم حمایت می‌نامد.

۳. سومین عقدۀ تنگنایی، عقدۀ ضد تنگنایی هستش که به صورت نیاز به گریز از شرایط محدودکننده شبیه رحم و ترس از خفه شدن و محدود شدن جلوه می‌کنه موری این عقدۀ را **عقدۀ خروج** می‌نامد؛ این عقدۀ می‌تونه خودش رو، به صورت ترجیح برای مکان‌های باز، هوای تازه، مسافرت، جنب و جوش، تغییر و تازگی یا تنگناهراسی هم نشون بده.

◀ عقدۀ دهانی

سه نوع هم عقدۀ دهانی داریم:

۱. عقدۀ مهرطلبی دهانی که ترکیبی از فعالیت‌های دهان، گرایش‌های منفعل و نیاز به مورد حمایت و تأیید قرار گرفتن هستش. رفتارهایی که این عقدۀ سبب می‌شه شامل مکیدن، بوسیدن، خوردن، آشامیدن و تشنه محبت، همدردی، حمایت و عشق بودن.

۲. عقدۀ پرخاشگری دهانی که ترکیبی از فعالیت‌های پرخاشگرانه دهانی مثل گاز گرفتن، تف انداختن یا فریاد زدن و پرخاشگری لفظی هستش.

۳. عقدۀ طرد دهانی شامل استفراغ، بهانه‌جویی در مورد غذا، کم خوردن، ترس از آلودگی از راه دهان (مثلاً، از راه بوسیدن)، نیاز به گوشه‌نشینی و اجتناب از وابستگی به دیگران هستش.

◀ عقدۀ مقعدی

دو نوع عقدۀ مقعدی داریم:

۱. عقدۀ طرد مقعدی که میل به دفع کردن هستش مثل خیال‌پردازی‌های مقعدی و علاقه به مدفوع و مواد مدفوع. پرخاشگری اغلب بخشی از این عقدۀ به حساب میاد و به صورت انداختن و پرت کردن اشیاء، منفجر کردن مواد منفجره بروز پیدا می‌کنه. این افراد معمولاً کثیف و بی‌نظم هستند (برخلاف ویژگی‌های شخصیتی مقعدی که فروید معرفی می‌کرد!).

۲. عقدۀ نگهداری مقعدی در رفتارهای نگهدارنده - مثل انباشتن، ذخیره کردن و جمع کردن چیزها - و در تمیز بودن، مرتب بودن و منظم بودن بروز پیدا می‌کنه.

عقدۀ میزراهی

این عقده رو بین نظریه‌پردازها فقط موری مطرحش می‌کنه که با جاه‌طلبی زیاد، احساس تحریف شدۀ عزت‌نفس، خودنمایی، تاریخچه‌ای از شب‌اداری و خودخواهی شدید خودش رو نشون میده. نکته! موری شخصیت افرادی رو که از نظر عاطفی دچار اختلال بودن، ارزیابی نمی‌کرد به جاش از افراد بهنجار استفاده می‌کرد؛ و فنون استاندارد روان‌کاوی مثل تحلیل رؤیا و تداعی آزاد را به کار نمی‌برد.

۴. آزمون اندریافت موضوع برخاسته از کدام رویکرد روان‌شناسی است؟ (۹۰-۸۹) وزارت بهداشت

الف) انسان‌گرایی (Humanistic)

ب) یادگیری اجتماعی (Social Learning)

ج) شخصیت‌شناسی (Personology)

د) شناختی (Cognitive)

پاسخ: گزینه "ج" درسته

آزمون اندریافت موضوع TAT

آزمون اندریافت، فن ارزیابی است که هرچا شنیدید باید یاد مودی بیفتید. آزمون اندریافت موضوع به آزمون فرافکن است که بر اساس مکانیسم دفاعی فرافکنی که فروید مطرح می‌کنه طراحی شده (فرض بر این است که شخص موقع تعریف داستان هیجان، احساسات، باور و تمایلات خودش رو به شخصیت توی کارت فرافکنی می‌کنه). TAT ۱۹ کارت تصویری مبهم داره که در هر تصویر یک یا چند شخص وجود دارن و یک کارت سفید است. از آزمودنی خواسته می‌شه کارت خاصی رو ببینه و یه داستان براش توصیف کنه و ارزیابی بر اساس داستان تعریف شده اتفاق میفته. آزمون اندریافت موضوع وسیله‌ای ذهنی هستش و نوعی تله پنهان که می‌تونه بیشتر، منج روان‌شناسان تازه کار را بگیره تا بیماران را نام ببره، پس در انجام TAT حواستون جمع باشه تو تله نیفتین!! این آزمون برای مقاصد پژوهشی، از جمله مطالعه برخی از نیازهای فرضی موری مخصوصاً نیازهای پیشرفت و پیوندجویی به کار میره.

پژوهش فرد نگر در برابر پژوهش قانون نگر

رویکرد موری در شخصیت فرد نگر بود، یعنی بررسی فرد، نه گروه زیادی از افراد (در به کارگیری این روش با الپورت، هم روش بودن) این شیوه نقطۀ مقابل رویکرد قانون‌نگر هستش که به بررسی گروه‌ها به جای افراد می‌پردازه. نکته! نیاز به قدرت جزء نیازهای فهرست موری نیست، اما چند نیاز مانند تسلط جویی، دنباله‌روی، پرخاشگری و خواری طلبی، زیر طبقه‌ای از نیازها قرار می‌گیرند که موری اون‌ها رو «پاسخ به قدرت» می‌نامد. نظریه موری پژوهش‌های زیادی رو باعث شده اما این پژوهش‌ها، روی ابعاد محدودی از نظریه‌اش مثل نیاز به پیشرفت و پیوندجویی، پاسخ به قدرت و فنون ارزیابی شخصیت انجام گرفته‌اند. در نتیجه فقط جنبه‌های معینی از نظریه‌اش به صورت تجربی درآمده، کل نظریه.

انتقاد به نظریه هنری موری

قسمت‌هایی از نظریه‌ی مودی مورد انتقاد قرار گرفته، مثل این‌که اگرچه این انجمن تشخیصی دمکراتیک هستش اما به سختی می‌تونه جنبه‌های علمی داشته باشه. سایر انتقادهای وارد شده به مفاهیم جریان‌ها و زنجیره‌ها مربوط می‌شه به عبارتی معتقداند که این واحدهای زمانی مبهم تعریف شده‌اند. مورد بعدی این‌که، طبقه‌بندی موری از نیازها خیلی پیچیده است و بین طبقه‌ها همپوشی زیادی وجود دارد و معلوم نیست که نیازها چجوری به بقیه جنبه‌های شخصیت مربوط می‌شن و چجوری درون فرد رشد می‌کنن؛ اما از حق نگذریم هرچقدر هم که طبقه‌بندی نیازهای موری پیچیده باشه، تأثیر خیلی خوبی روی آزمون‌های روانشناختی داشته. مفهوم هنری مودی از نیاز و اهمیتی که او برای انگیزش در نظر میگرفت لحاظ نظری تأثیر زیادی بر مطالعه شخصیت داشته.